

Geachte mevrouw Van Ark,

De NVVK dankt u voor de vraag om een uitvoerbaarheidstoets uit te voeren op het voorgenomen besluit gemeentelijke schuldhulpverlening. In een gezamenlijke bijeenkomst hebben leden van de VNG, Divosa en de NVVK gesproken over de gevolgen die het besluit zal hebben. In deze reactie zullen wij de voor ons belangrijkste punten aanstippen.

Sinds het van toepassing zijn van de AVG wordt het werk van onze leden ernstig bemoeilijkt. Privacy wordt te pas en te onpas gebruikt als middel of excuus om drempels op te werpen voor een efficiënte samenwerking binnen de keten. De NVVK is daarom blij met de wettelijke verankering van een grondslag voor dagelijkse werkzaamheden. Dit is een ontwikkeling waar onze leden al geruime tijd op wachten. Daarom vinden wij het belangrijk dat de AMvB zo snel mogelijk van kracht wordt.

Een kanttekening is dat het besluit in belangrijke mate vooruit loopt op de praktijk. In theorie is het straks mogelijk om direct bij de aanvraag te beschikken over alle relevante informatie voor een plan van aanpak. Maar de ict-infrastructuur die hiervoor nodig is zal naar verwachting nog (geruime tijd) op zich laten wachten.

De NVVK is onder andere daarom van mening dat het besluit op bepaalde punten aanpassing behoeft om ook nu al efficiënte schuldhulpverlening uit te kunnen voeren. Gezien het technische karakter van de toets reageren we hieronder artikelsgewijs:

Artikel 2

- De *kan*-bepaling laat een te grote vrijheid bij de verhuurders. De NVVK constateert dat het moeilijk zal zijn uniforme afspraken met koepels van verhuurders te maken. De NVVK zou zich gesteund voelen door de wetgever als de verhuurder, en in ieder geval de sociale verhuurder, verplicht is om gegevens uit te wisselen.

Artikel 3

De genoemde signalen zijn nuttig voor het vroegsignaleren van financiële problemen van inwoners.

- Graag zien we 'achterstanden in de betaling van lokale belastingen' toegevoegd als signaalcategorie. Dit hangt ook samen met de gedachte dat een klant gegevens maar één keer bij de gemeente hoeft aan te geven.

Artikel 4 tot en met 11

De AMvB laat ruimte over om de artikelen van het breed wettelijk moratorium op te nemen. Hiermee vervalt het aparte Besluit Breed Moratorium.

- De NVVK ziet dan ook aanleiding om nog eens kritisch te kijken naar de 22 randvoorwaarden die nodig zijn voor een effectief beroep op deze noodstopprocedure.
- De klant is gebaat bij een efficiënte en algehele noodstop die onwelwillende schuldeisers kan dwingen incasso te stoppen.
- Incasso is in dat geval niet langer het meest lucratief voor de partij die zonder gêne blijft incasseren wanneer sprake is van problematische schulden. Zodoende wordt ook recht gedaan aan de gelijkheid van schuldeisers (*paritas creditorum*).

- We adviseren het vrij te laten bedrag als uitgangspunt te nemen, en niet de beslagvrije voet. Op die manier heeft een melding bij de gemeentelijke schuldhulpverlening ook direct een positief effect voor de klant.

Artikel 12

- Steeds meer leden werken integraal. Daarom is er een sterke behoefte om bij dit artikel ook gegevens betreffende re-integratie toe te voegen. Op die manier kan ook breder beschikt worden dan alleen voor schuldhulpverlening. Voor de klant zou het niet nodig moeten zijn dat hij twee keer dezelfde gegevens aanlevert aan de gemeente.

Artikelen 13, 14 en 15

Klanten worden ontzorgd door deze artikelen. De schuldhulpverlener is zelf in staat om gegevens te verzamelen ten behoeve van het in kaart brengen van de hulpvraag van de klant. Dat is positief.

- Op dit moment geven de artikelen een grondslag voor het vaststellen van het plan van aanpak. Deze gegevens zijn echter ook voor de uitvoering van het plan van aanpak noodzakelijk. Graag zouden we zien dat de reikwijdte van genoemde artikelen wordt verbreed naar eveneens de *uitvoering* van schuldhulpverlening. Immers ook tijdens een schuldhulpverleningstraject kunnen wijzigingen optreden in het inkomen, vermogen en de periodieke betalingsverplichtingen van cliënten en kunnen fraudevorderingen ontstaan of bekend worden.

Artikel 14

- De NVVK pleit ervoor om een sub j. toe te voegen (vergelijkbaar met sub j. van artikel 15), waarin ook private instanties worden benoemd. We denken hierbij in het bijzonder aan banken, verzekeraars, pensioenfondsen e.d. Ook deze partijen maken geld over aan cliënten of hebben informatie over vermogen van onze cliënten. Juist met deze partijen verloopt de gegevensuitwisseling tot op heden zeer stroef. Men geeft aan geen wettelijke grondslag te hebben voor het verstrekken van informatie. Zij werken daarom met eigen machtigingsformulieren, hetgeen zeer vertragend en bewerkelijk is.

Artikel 15

- Bij dit artikel is het van groot belang dat de vermelde partijen niet alleen verplicht worden om vorderingen en schulden op te geven, maar dat hier ook expliciet benoemd wordt dat informatie dient te worden verstrekt over de hoogte van *alle lopende betalingsverplichtingen*. Dit houdt onder andere verband met de praktijk waarin straks ook de Wgs meer en meer gebruikt zal worden als brede basis van financiële hulpverlening, waaronder bijvoorbeeld budgetbeheer.

Artikel 16

- Dit artikel geeft weliswaar aan dat gegevens minstens één keer per jaar kunnen worden geüpdatet, maar dat zou dan alleen van toepassing zijn op gegevens die reeds zijn verstrekt en niet op later bekend geworden informatie. Geef de schuldhulpverlener ook de mogelijkheid om actuele informatie te betrekken bij de jaarlijkse update.

Artikel 17

- Het is ons nog onvoldoende duidelijk wat de in dit artikel genoemde verplichting om deurwaarders en kredietverstrekkers te informeren, feitelijk zal inhouden. Ook is niet duidelijk of bedoeld wordt dat iedere cliënt die zich aanmeldt bij schuldhulpverlening nu BKR-geregistreerd moet worden. Momenteel heeft de NVVK een overeenkomst met BKR en haar leden registreren (geslaagde) schuldregelingen. Indien straks ieder beroep op de Wgs geregistreerd wordt bij BKR kan er ook weerstand ontstaan om informatie in te winnen of zelfs om budgetbeheer aan te vragen. De NVVK pleit ervoor om deze registratie nader te omschrijven en in omvang en duur te beperken. Wij pleiten ervoor om een schuldregeling alleen te registreren voor de duur van het traject.

De NVVK ziet zoals hierboven aangegeven ruimte voor verbetering. Tegelijk constateren we dat de AMvB een belangrijke wettelijke grondslag biedt die al jaren ontbreekt voor de werkzaamheden in de praktijk. Onze leden zijn enorm gebaat bij snelle invoering van deze AMvB.

Al eerder reageerden wij inhoudelijk op de voorgenomen wijziging Wgs.¹ Daar uitten we drie punten van zorg, die nog steeds actueel zijn:

- 1) de omschreven verplichting tot vroegsignalering
- 2) de inhoud van de beschikking
- 3) de aanname dat deze wijziging budgetneutraal kan worden uitgevoerd

Vroegsignalering omvat een verplichting om op ieder signaal te acteren. De NVVK pleit voor het combineren van signalen. In de praktijk van onze leden tonen enkelvoudige signalen slechts zeer beperkt de risico's op het ontstaan van complexe schuldenproblematiek aan. Juist de combinatie van signalen leidt tot het effectief opsporen van huishoudens die daadwerkelijk grote risico's lopen op het ontstaan van schuldproblemen. Gezien het feit dat vroegsignalering arbeidsintensief (duur) is dient ook de mogelijkheid te bestaan om te selecteren bij welke groep prioriteit ligt; huur en gas/licht achterstand heeft een hogere prioriteit dan sec water.

Betreffende de beschikking wijzen we nog expliciet op het feit dat die wat ons betreft de formalisering is van hetgeen in een gezamenlijk gesprek is afgesproken. Die beschikking biedt juridisch houvast, maar wij zien dat onze klanten veel meer gebaat zijn bij laagdrempelig en persoonlijk contact met een professional.

Wij pleiten er dan ook voor om niet te verzanden in het opzetten van een brievenmachine in het kader van vroegsignalering en een beschikkingenmolen voor toelating. De gemeente dient voldoende budgettaire mogelijkheden te hebben om actief te kunnen acteren op signalen en hulpvragen en zo het beste voor zijn inwoners na te streven.

De NVVK onderschrijft dat het beschikken over meer gegevens en vroegsignalering loont. Echter; een hogere instroom vanwege vroegsignalering zorgt voor extra initiële kosten én vraagt om extra capaciteit. ICT-investeringen zijn nodig om de extra gegevens eenvoudig uit te uitwisselen met andere overheidsorganen en schuldeisers. Daarnaast zal de maatschappelijke winst die wordt behaald door mensen weer volledig te laten participeren

¹ <https://www.nvvk.nl/k/n323/news/view/9255/3816/reactie-nvvk-op-de-internetconsultatie-wijz-wgs-ten-behoeve-van-uitwisseling-persoonsgegevens.html>

29 december 2019

grotendeels terechtkomen bij het Rijk daar waar de gemeenten op lokaal niveau investeringen doen.

Ter ondersteuning en tevens ter aanvulling verwijs ik u naar de aandachtspunten uit de reacties van de VNG en Divosa en verwijs ik naar onze eerdere gezamenlijke reactie op de consultatie van de AMvB.

Graag licht ik onze bedenkingen en verbetervoorstellen in een gesprek nader toe.

Met vriendelijke groet,

A black rectangular redaction box covering the signature of Marco Florijn.

Marco Florijn, voorzitter NVVK